

Human Rights Education for Active
Citizenship in the Western Balkans

**Škola ljudskih prava za mlade
Kovačica, mart 2014. godine
Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji**

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji održao je od 28. marta do 2. aprila 2014. godine u Kovačici Školu ljudskih prava za mlade.

Dvadeset srednjoškolaca koji su izabrani od 160 prijavljenih kandidata/kinja, došli su u Kovačicu iz srednjih škola iz Sremskih Karlovaca, Sopota, Niša, Kruševca, Valjeva, Bora, Kikinde, Lebana, Novog Sada, Mokrina i Beograda. Cilj škole je da upozna mlade sa teorijom i idejom ljudskih prava, principima demokratije, tolerancije, solidarnosti, nenasilne komunikacije i da kod njih razvije kritičko mišljenje. Putem škola, želimo da podstaknemo i osnažimo mlade osobe (uzrasta od 15 do 19 godina) za poštovanje ljudskih prava i integraciju prakse zaštite ljudskih prava u njihovom svakodnevnom životu.

Prvog dana osnovnog nivoa Škole politikolog Pavel Domonji, šef kabineta pokrajinskog ombudsmana govorio je o teoriji i istorijatu razvoja ljudskih prava, o ljudskim pravima i demokratiji, multikulturalizmu i slobodi pojedinca. Drugog dana o jeziku kao sredstvu (ne)razumevanja među ljudima i stereotipima i predrasudama u službi diskriminacije govorila je psihološkinja Tamara Tomašević. Tema trećeg dana Škole bila je mapiranje položaja žena i LGBT zajednice u savremenoj Srbiji o kojima je govorila Jelena Višnjić ispred BeFem-a, festivala feminističke kulture i akcije. Istog dana polaznici su imali priliku da se informišu i o radu omladinskih grupa Helsinškog odbora za ljudska prava i aktivizmu mladih koji su predstavili David i Aleksandar iz Omladinske grupe Helsinškog odbora u Beogradu i Anel i Sabahudin iz novopazarske omladinske grupe Helsinškog odbora. Četvrtog dana predavanje na temu suočavanje s prošlošću i uloga i odgovornost medija držala je Snežana Čongradin, novinarka dnevnog lista Danas. Poslednjeg dana polaznici

su slušali predavanja na temu sekularizma u Srbiji i građanske/moralne neposlušnosti i hrabrosti, koja je održao sociolog religije Srđan Barišić.

Reč je otvorenom i interaktivnom konceptu predavanja, gde su učesnici pored teorijske nastave učestvovali u brojnim radionicama, gledali igrane i dokumentarne filmove i svakodnevno pohađali forum teatar.

Jedan od učesnika škole, Ivan Slavković iz Sopot, ovako komentariše svoje pohađanje Škole: *„Po mom mišljenju, Škola ljudskih prava kojoj sam prisustvovao predstavlja jedno predivno iskustvo u kome se svi mi, i polaznici i koordinatori, putem aktivne interakcije razvijamo na svoj sopstveni način, prirodno i nesputano, kao mladi ljudi. Za razliku od ponekad suvoparnog i ograničavajućeg školskog sistema kroz koji smo svi mi prošli (a neki od nas i dalje prolaze) pohađajući Školu ljudskih prava svi smo imali priliku da sintezom pravilnog kritičkog mišljenja poduprtog bazičnim pojmovima u sferi prava i veštinama komunikacije koje smo spontano i na zabavan način usvajali na praktičnim radionicama, napravimo svojevrsan alat koji bi nam omogućio da povećamo broj aktivnih i svesnih građana, što bi imalo dalekosežnije i pozitivnije efekte na znatno širu okolinu u odnosu na naš svakodnevni radijus kretanja. Što se tiče predavanja, bila su prilično dinamična i pokrivala su širok spektar aktuelnih tema koje nas okružuju sa svih strana dok su predavači predstavljali nefabričke, stvarne ljude koji se na interdisciplinarni način bave raznim svakodnevnim bitnim fenomenima. Ukratko, to su oni događaji koji otvaraju još više pitanja i pozivaju na aktivnost, što se moglo videti i na nama polaznicima koji smo veliki broj tema razrađivali do kasno u noć. Ko želi da proširi svoje vidike i nauči nešto o pravima, toleranciji uz dobro druženje, neka se prijavi i proživi sopstvenu priču.“*

Utisci Stefana Jeremića iz Beograda: *„Pohađajući školu, naučio sam dosta korisnih i bitnih stvari u oblasti ljudskih prava, istovremeno nadograđivši i proširivši postojeće poznavanje ljudskih prava. Smatram će mi poznavanje stečena pohađanjem seminara omogućiti da sa odgovornim ljudima širom Srbije pokušam da unapredim svakodnevni život, međuljudske odnose i generalno rapoloženje ljudi u našoj državi. Veoma je bitno da mladi ljudi, već za vreme pohađanja srednje škole budu upoznati sa situacijom u njihovom neposrednom okruženju, kao i da se na odgovarajući način usmere ka pronalaženju rešenja za potencijalne problem savremenog društva. Pohađanje Škole ljudskih prava za mlade*

preporučio bih svim mladim ljudima spremnim i motivsanim za odgovorno angažovanje u svim sferama društvenog života, a pre svega kao mogućnost sticanja mnogobrojnih znanja iz oblasti ljudskih prava, a što je još bitnije mogućnost upoznavanja velikog broja ljudi sličnih interesovanja. Zapamtite, staza života kojom koračate sastoji se samo od truda i napora koji ste uložili u nju, tako da već danas razmislite šta možete da učinite za ljude u svom okruženju, a samim tim i za sebe.“

U Srbiji je do sad organizovano 50 lokalnih Škola ljudskih prava za mlade. Kroz ove škole je prošlo više od 1500 srednjoškolaca. Organizovano je i 25 regionalnih škola u saradnji sa partnerima iz regiona Zapadnog Balkana.

Autorke:

Jelena Džombić i Jovana Saračević

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji